

gørende Bending i Udviklingen, som den, der her foregaar, maa det i Grunden være hver enkelt's Blygt, der maatte have en afvigende Opfattelse, at gøre denne gældende. Jeg beder atfaa om, at mine Ord ikke opfattes som noget som helst Forsøg paa at debattere, men blot som den nødvendige Konsekvens af hele Situationen, fordi man næsten uden Varsel, kan man gerne sige, har forladt tidligere Principper, som i Maringer igennem ere blevne proklamerede, og som der har været arbejdet paa paa forskellig Maade, og nu er slaaet ind paa en helt anden Vej. Fra Princippet Hjælp til Selvhjælp, som jo, hvad ingen vil bestride, maa have en absolut stor og vægtig Betydning i et saadant Spørgsmaal, er man kommen til rent negative Betingelser for den almindelige gratis Alderdomsunderstøttelse. Det er jo fuldstændig negative Bestemmelser, at man ikke maa have ført et uordentligt Liv, ikke maa have været paa Fattigvæsenet, ikke været straffet o. s. v., men et hvilket som helst positivt Bidrag fra Individerne — og her er ikke Spørgsmaal om Arbejdsklassen alene, men der er Tale om Individerne — forlanges ikke mere. At det er en overmaade vigtig Forandring, kan der ikke være Tvivl om, og hvis man forfølger dette Princip videre, hvad jeg ikke kan forstaa, der kan være noget at sige til fra det cærede Flertals Standpunkt, hvorfor skal man da ikke anvende det ogsaa i de andre Tilfælde, hvor man nu mæssommelig bryder Hovedet, ligesom man tidligere gjorde ved Alderdomsforsørgelsen, for at finde paa en Løsning, naar man har denne simple Løsning: Hvad Du behøver til at leve for, kan Du henvende Dig til den nærmeste offentlige Klasse om, saa faar Du det. Det skal ske for alle ældre Folk, efter denne Lov, naar de ere 60 Aar, ligegyldig, om de have kunnet lægge noget til Side, og ligegyldig, hvorledes de have ført deres Liv, ganske vist med disse Smaa-bestemmelser, at de ikke i de sidste 10 Aar

hjælp, vi behøve ikke alle disse Spørgsmaal om gratis eller billig Medicin, Hospital o. s. v., thi hvad Individet behøver, kan faas ved den offentlige Klasse. Det er egentlig det Princip, der er nedlagt her med visse negative Begrænsninger, men den gratis offentlige Hjælp er det centrale. Man har altsaa definitivt forladt den Vej at hjælpe Individet i dets Bestræbelser for at undgaa Fattigvæsenet paa de gamle Dage, altsaa alle dem, der selv ville gøre noget til at skabe Institutioner, som kunne have Livskraft, og hvor disse Individder selv indenfor Institutionernes Ramme komme til selv at styre og derigennem lære at styre og opdrage sig selv paa en helt anden Maade, end der nu kan være Tale om. Nu er det den kommunale Øvrighed, den politiske Myndighed, om man vil, der skal træde i Stedet for Individet selv i frie og selvstændige Sammenlutninger, for hvilke ganske vist — det var man efterhaanden bleven enig om — som Forholdene vare, det offentlige maatte træde til og paa forskellig Maade i Gerningen vise sin Interesse. Dette synes fuldstændig forladt. Der er kun een Betingelse, der stilles, nemlig Uformuenhed. Det er den Opfordring, der gaar igennem alle sociale Love, som man nu er paa Veje til: Sørg blot for at være uformuende og ikke have noget selv, saa skal det offentlige træde til. Det er det patriarkalske Princip, man har villet gøre gældende under vor moderne Udvikling (Ufrydelse). Ja, siger det cærede Medlem, det er ganske vist en Blanding af noget gammelt og noget nyt, som i højeste Grad forekommer mig forunderlig, naar der er Tale om en blot nogenlunde rationel Løsning af saadanne Spørgsmaal. Thi hvad der udmærker dette Lovforslag, er — jeg haaber, det maa være et parlamentarisk Udtryk — det taagede og uklare; thi intet Menneske kan sige, hvorledes overhovedet Loven vil komme til at virke, og det vilkaarlige! De to Ting, det uklare og det vilkaar-